

25.01.2016 № 06300-07/85

Міністру фінансів України
Яресько Н.

ДОПОВІДНА ЗАПИСКА

Щодо припинення втрат державного бюджету у зв'язку із необґрунтованим наданням пільг і субсидій

Суть питання: У державному бюджеті щорічно передбачається субвенція із державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати, вивезення побутового сміття та рідких нечистот. У 2015 році на цю субвенцію було передбачено 18,04 млрд. грн., фактично використано – 17,99 млрд. грн., на 2016 рік передбачено 35 млрд. гривень.

Аналіз існуючої нормативної бази, що регулює питання призначень та розрахунків субсидій, що фінансуються за рахунок цієї субвенції, висвітлив ряд проблем у цьому питанні, які призводять до суттєвих втрат коштів державного бюджету.

- **Недосконалість нормативів, що застосовуються для визначення розміру субсидії.** Для визначення розміру субсидії застосовуються нормативи вищі більш ніж у два рази ніж нормативи, які використовуються для розрахунку плати за споживання житлово-комунальних послуг за відсутності засобів обліку.

Так, плата за споживання природного газу за відсутності засобів обліку розраховується за нормативами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 8 червня 1996 р. №619, згідно яких на особу за наявності газової плити і централізованого гарячого водопостачання норматив визначено 3 куб. м, а для нарахування субсидії за наявності лічильника використовується соціальний норматив затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.1995 № 848 із змінами - 6 куб. метрів.

Соціальний норматив витрат тепла з урахуванням коригуючого коефіцієнту для багатоквартирного будинку вище 5 поверхів у м. Києві, наприклад, складає 0,0225 Г/ кал на 1 кв. м., а фактичні витрати тепла за засобами обліку на 1 кв. м опалювальної площі майже у два рази нижчі.

Завищено також соціальний норматив використання природного газу для індивідуального опалення, який визначено у розмірі 7 куб. м на 1 кв. м опалювальної площі на місяць, тоді як за фактом споживання природного газу у приватному будинку 100 кв. м. у середньому споживається за місяць від 300 до 450 куб. м природного газу, або 3-4,5 куб. м на 1 кв. метр.

- **Субсидія для відшкодування оплати вартості житлово-комунальних послуг** призначається не відповідно до фактичного споживання, а за соціальними нормативами користування відповідними послугами (п.16 Положення про порядок призначення та надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива, затвердженого постановою Кабінету Міністрів від 21.10.1995 № 848).

Виходячи із того, що окремі соціальні нормативи завищені (природний газ, електрична та теплова енергія) це призводить до перерахування субсидії постачальникам послуг у сумах, що вищі ніж вартість фактичного споживання. Ці суми враховуються останнім як передоплата у рахунок майбутнього споживання. Таким чином за завищеними нормативами нараховуються платежі, а також здійснюється їх відшкодування та постійно створюється умова до авансового перерахування за спожиті послуги. Крім того, Положенням визначено що субсидія є безповоротною, тобто перерахунок проводиться виключно для визначення розміру переплати (недоплати) споживачем виконавцю послуг і кошти до державного бюджету за умови переплати не повертаються.

- **Перерахування субвенції згідно діючого порядку затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11.01.2005 № 20** здійснюється в інтересах НАК «Нафтогаз України», ВАТ «Укргазвидобування», оскільки виключно вони є кінцевим учасниками розрахунків. Крім того, перерахування субсидій здійснюється в обсягах визначених за соціальними нормативами, а не відповідно до фактичного споживання, що є практично авансуванням із державного бюджету надавачів послуг.

Це призводить до виникнення заборгованості в учасників розрахунків за ланцюгом та відсутності у них ресурсу, необхідного для виплати працівникам заробітної плати, проведення розрахунків із

постачальниками та за податками і зборами, що повністю не зацікавлює як споживачів так і надавачів послуг зменшувати споживання та зменшувати витрати при наданні послуг.

Зволікання з вирішенням висвітлених вище проблем буде призводити до подальших втрат державного бюджету у зв'язку із необгрунтованим та неефективним витрачання бюджетних коштів.

Пропозиції:

Підготувати звернення до Прем'єр-міністра України з цього питання з пропозиціями надати відповідні доручення:

1. Мінсоцполітики, Мінрегіону, Міненерговугілля, Мінекономрозвитку:

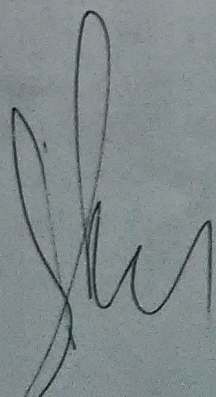
- здійснити порівняльний аналіз нарахувань за фактично надані послуги та нарахувань, відповідно до яких здійснюється перерахування субсидій населенню, а також обсягів дебіторської заборгованості, які виникають у зв'язку із перерахуванням субсидій за соціальними стандартами;

- на підставі аналізу підготувати пропозиції щодо внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 21.10.1995 №848, від 06.08.2014 № 409 у частині уточнення соціальних нормативів і приведення їх до реальних фактичних витрат, надання субсидій за окремими видами не вище ніж за показниками фактичного споживання, визначення єдиного механізму перерахунку субсидій та механізму повернення надлишково сплачених коштів.

2. Міненерговугілля, Мінекономрозвитку, Мінфіну, Мінрегіону підготувати зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 11.01.2005 № 20 у частині визначення механізму здійснення клірингових розрахунків виключно в межах фактично наданих послуг та у частині надання права іншим надавачам послуг здійснювати розрахунки за кліринговими схемами у рахунок погашення своїх податкових боргів минулих періодів.

Прошу погодити.

Директор Департаменту фінансів
виробничої сфери та майнових відносин


О.В.Мельник